

[Arbejdsministeren]

betragtning, der har måttet gennemføres på mange områder.

Lad mig også nævne ændringerne i barsel-orlovslovgivningen, i pensionslovgivningen og i navneloven i 1983 samt nedsættelsen af et udvalg om behandling af voldtægtssager, arbejdet med ligestilling i idrættens verden, indsatsen mod kønsdiskriminerende reklame, en målrettet forskning for, om og ved kvinder samt kvinders meget markante bidrag til litteratur, musik, billedkunst, film og teater. Ikke mindst deres indsats i medierne i de senere år vidner om de store forandringer, der er sket. Der er stadig væk nok at tage fat på, men det er en kendsgerning, at kvindesagens landvindinger har ført til mere frihed, også indre frihed, og til, at kvinder tør stå frem, at tilværelsen for mange af os kvinder allerede er blevet anderledes, og at kvinder i høj grad har udnyttet kvindetårets muligheder.

På denne baggrund ser jeg frem til debatten i dag her i tinget, og det er mit håb, at de synspunkter, der kommer frem under debatten, vil kunne virke inspirerende for det videre arbejde med forberedelsen af kvindekongressen i Nairobi og måske også få indflydelse på, hvordan man fra dansk side på konferencen i Nairobi skal tage stilling til, hvad der skal ske efter juli 1985, for vi må erkende, at ligestilling har vi ikke kunnet skabe på 10 år, selv om det er gået fremad. Arbejdet må fortsætte.

Forhandling

Helle Degn (S):

Jeg vil gerne på forespørgernes vegne takke for den besvarelse, vi netop har hørt, og så i øvrigt overlade den til en velvillig behandling blandt de øvrige partiers ordførere. Det er nok bedst at gøre det sådan.

På socialdemokratiets vegne vil jeg godt stille det spørgsmål: fik kvinder så ligestilling efter FN-kvindeåret i 1975 og FN-kvindetiåret? Nej, må man svare, for så enkel er sagen bare ikke. I vores lille fredelige hjørne af verden var den største forandring måske nok den, som blev skabt i alle de små hjem, når vi ser tilbage på 10 års perioden, mens man ulykkeligvis i andre dele af verden kan se tilbage på en periode med en stadig kamp mod sult og sygdom, en kamp for i det hele

taget at overleve. Andre kan se tilbage på en tid optaget af at bekæmpe både sult og krig.

FNs forskellige »år« skaber ikke i sig selv forandringer, de kan højst understøtte og styrke nogle af de bevægelser, som allerede er i gang her hos os og i mange andre lande, og det var faktisk også meningen med 10 års perioden. Hvis man skulle vurdere alle FNs forskellige »år«, må man nok sige, at kvindetåret er den aktion, som mest og længst har optaget den offentlige og den private debat i mange lande. Hvis spørgsmålet derimod er, om den tredje verdens kvinder så også har fået det bedre, er svaret nej. Ingenting ændrede virkelig reelt billedet af forholdet mellem rige og fattige lande, men nok enkelte bistandsprojekters indhold. En ny økonomisk verdensorden fik vi ikke, og her betaler kvinderne den højeste pris.

Beklageligvis må det internationale billede nok siges at vise de samme uhyggelige forskelle i muligheder. Derfor er det også ganske klart, at når man mødes i Nairobi, står dette krav stadig som en uhyggelig kendsgerning, og den tredje verdens kvinder vil med rette finde, at dette er det allervigtigste spørgsmål at få gjort noget ved, hvad vi i socialdemokratiet er enige med dem i.

Fredeligere er verden jo heller ikke blevet i 10 års perioden, så derfor vil kvindekongressen også afspejle denne kedelige realitet; det må vi erklære os enige i og så støtte de kræfter, som kan forenes om en fredeligere verden.

Karakteristisk må vi da også kunne se tilbage på en periode, hvor kvinder i Vest og Øst i stadig større omfang engagerer sig i kampen for at sikre fred og overlevelse. Kvinders vilkår i krise- og krigsramte eller besatte områder i Palæstina, Sydafrika, Namibia eller Latinamerika må vi derfor også forholde os til i Nairobi. Også kvinder i disse dele af verden har brug for vores solidaritet, de har ikke brug for en snæversynet forargelse. Hvad skal de bruge den til?

Denne indsigt i andre kvinders virkelighed er en nødvendig forudsætning for et medansvar. Derfor er det socialdemokratiets opfattelse, at den internationale del af processen for at sikre kvinder lige muligheder skal have den højeste prioritet, når Danmark skal markere sin stilling i FN, ligesom vi mener, at man skal bevare Kvindefonden og forskellige